

Δραστηριότητες προσέγγισης ταινίας

Distraxion

Distraxion, σενάριο -σκηνοθεσία: Mike Stern, 2008, ΗΠΑ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

■Πριν τη θέαση της ταινίας

- Παρατηρήστε την αφίσα: Ποιος είναι ο τίτλος; Ποια ιστορία μπορεί να αφηγείται μία ταινία με αυτόν τον τίτλο;
 - Προβάλλουμε την ταινία χωρίς εικόνα (μόνον ήχος). Τι νομίζετε ότι διαπραγματεύεται η ταινία;
 - Ακούμε μόνο τη μουσική της ταινίας χωρίς εικόνα (από αρχή έως 0:42). Τα παιδιά προσπαθούν να μαντέψουν το περιεχόμενο της ταινίας. Τι είδους μουσική ακούτε; Ποιο μουσικό όργανο ακούγεται στην ταινία; Τι είδους ταινία θεωρείτε ότι θα δείτε; Πού νομίζετε ότι διαδραματίζεται η ταινία;
 - Τα παιδιά διαβάζουν το κείμενο «Είναι η μουσική ένας ακόμα θόρυβος στη ζωή μας;» από Τετράδιο Εργασιών Γλώσσας της Δημοτικού (σελ. 53) και απαντούν και τα ίδια στη ερώτηση αντλώντας από την επιχειρηματολογία του κειμένου αλλά και από προσωπικές τους εκτιμήσεις και εμπειρίες. Μετά την προβολή της ταινίας επαναφέρουμε την ερώτηση και ζητάμε να εξετάσουν αν άλλαξαν γνώμη. Στη συζήτηση που θα ακολουθήσει το θέμα θα επικεντρωθεί στο έλλειμμα κοινωνικών δεξιοτήτων.
 - Ένα παιδί προσπαθεί να γράψει στο χαρτί ένα κείμενο το οποίο του υπαγορεύει κάποιο άλλο παιδί. Τα υπόλοιπα παιδιά προσπαθούν να του αποσπάσουν την προσοχή με ήχους (θορύβους). Θα καταφέρει το πρώτο παιδί να γράψει αυτούσιο το κείμενο;
 - Γνωρίζετε τι είναι τα animation; Έχετε δει κάποιο πρόσφατα; Με τη μέθοδο Καταιγισμός ιδεών καταγράφουμε στον πίνακα τις πρώτες αυθόρμητες απαντήσεις των μαθητών γύρω από την λέξη animation.
-

■ Μετά τη θέαση της ταινίας

• Πρώτες αυθόρμητες εκδηλώσεις

- Παρότρυνση ομάδας για έκφραση: Συναισθήματα και σκέψεις
- Υπήρξε κάτι στην ταινία που δεν το περιμένατε;
- Αλλάξατε γνώμη για κάποιον από τους πρωταγωνιστές;
- Από αυτά που είδατε, τι έχει συμβεί σε εσάς;

• Η ιδεολογία, τα θέματα και τα επιχειρήματα της ταινίας

- Συζήτηση: Τι συναισθήματα σας προκάλεσε; Ποιο είναι το θέμα του συγκεκριμένου animation; Βρίσκετε πολύ ενοχλητική τη μουσική της ταινίας; Υπάρχει κάτι άλλο πέραν της μουσικής που ενοχλεί τον πρωταγωνιστή; Σχολιάστε την αντίδραση του ήρωα. Τι θα έλεγε αν μιλούσε ο πρωταγωνιστής; Γιατί δεν έχει λόγια; (Χρειάζονται;) Πώς θα αντιδρούσατε εσείς; Πώς θα αντιδρούσε ο/η αγαπημένος/-η ήρωας/-ηρωίδα; Πώς θα αντιδρούσε ένας δάσκαλος ή ένας διευθυντής σχολείου;
- Κατά τη διάρκεια του μαθήματος των Μαθηματικών κι ενώ οι μαθητές και οι μαθήτριες προσπαθούν να συγκεντρωθούν στην επίλυση πράξεων με δεκαδικούς αριθμούς, ακούγεται πολύ δυνατά η μουσική (επιλογή μουσικών κομματιών διαφορετικών ειδών). Συζητάμε τι μουσική θα μας βοηθούσε να συγκεντρωθούμε στη μελέτη μας, αν επιλέγουμε να ακούμε μουσική παράλληλα με τη μελέτη μας. Δοκιμάζουμε κι άλλα μουσικά είδη κατά τη διάρκεια της συζήτησης.

• Πολιτιστικοί κώδικες (culturalcodes)- Τεχνικοί κώδικες (technicalcodes)

Βλέπουμε ξανά την ταινία **χωρίς ήχο** και γίνεται συζήτηση για τον φωτισμό, τα πλάνα, την θέση της κάμερας.

- ❖ Τι ρόλο παίζει ο χαμηλός φωτισμός, η συσκότιση, στο σημείο 0:20''-1:09'' που εμφανίζεται το άβαταρ που παίζει μουσική;
- ❖ Παγώνουμε την εικόνα στο 1'λεπτό ακριβώς. Τι είδους πλάνο έχουμε; Τι πετυχαίνει με αυτό το πλάνο ο σκηνοθέτης;
- ❖ Στο 1:13'' η θέση της κάμερα είναι από κάτω προς τα πάνω (κόντρα πλονζέ). Τι φανερώνει αυτή η λήψη; Γιατί μας δείχνει έτσι το αφεντικό;
- ❖ Στο 1:22'' γιατί μας δείχνει την κασέτα σε κοντινό πλάνο;

Στη συνέχεια βλέπουμε ξανά το animation **με ήχο** και μετράμε τους ήχους και τις σιωπές.

- ❖ Τι ήχους ακούσαμε και ποιος ο ρόλος τους στην δημιουργία εντυπώσεων;
- ❖ Προς το τέλος στο 1:15 σταματάει για λίγο η μουσική. Τι ρόλο παίζει αυτή η σιωπή;
- ❖ Η ταινία δεν έχει διαλόγους αν επιλέγατε να δώσετε φωνή στον ήρωα Τι θα έλεγε την ώρα που βγήκε από την πόρτα;
- ❖ Ταιριάζει η μουσική με το συναίσθημα που έχει ο ήρωας στο τέλος;

- Ποια γεγονότα της πλοκής δεν περιμένατε να συμβούν; (Ο/Η εκπαιδευτικός προβάλλει τα σχετικά πλάνα, ιδιαίτερα το πριν των γεγονότων).

- Η ανατροπή. Έγιναν ανατροπές στην ταινία και πού; Βρείτε ένα γεγονός στην πλοκή της ταινίας, το οποίο συνέβη ξαφνικά, και άλλαξε τη ζωή του ήρωα καθώς τον έφερε μπροστά σε ένα πρόβλημα.

- Περιμένατε το τέλος αυτό; Γιατί; Θεωρείται ότι η λύση ήταν έκπληξη;

- Σε ποιο σημείο της ταινίας θα βάζατε μία ανατροπή αν ήσασταν σεναριογράφος; Πώς θα το δείχνατε αν ήσασταν ο σκηνοθέτης;

- Ανακριτική καρέκλα: ο προϊστάμενος στην ανακριτική καρέκλα απαντά σε ερωτήματα που του θέτουν τα παιδιά. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται με ανακρινόμενο τον εργαζόμενο.

- Διάδρομος συνείδησης: ένα παιδί στο ρόλο το προϊσταμένου απολογείται για τη συμπεριφορά του ή πώς αλλιώς θα μπορούσε να αντιδράσει. Τα παιδιά σε δύο ομάδες, παρατεταγμένοι δεξιά και αριστερά. Η μία πλευρά υποστηρίζει την αντίδραση του προϊσταμένου και η απέναντι πλευρά υποστηρίζει/προτείνει μία άλλη συμπεριφορά. Στο τέλος ο προϊστάμενος αποφασίζει ποια γνώμη θα ακολουθήσει.

- Μελέτη των χαρακτήρων της ταινίας. Συζήτηση για τους ήρωες με εστίαση στη συμπεριφορά, τα χαρακτηριστικά προσωπικότητας και τα χαρίσματα: Υπάρχουν περισσότεροι από ένας βασικοί χαρακτήρες; Ποιος είναι ο κεντρικός; Πώς μοιάζουν οι κύριοι χαρακτήρες; Τι μπορούμε να μάθουμε από την εμφάνισή τους για τον χαρακτήρα τους; Πώς συμπεριφέρονται; Πώς συμπεριφέρονται στους υπόλοιπους χαρακτήρες; Συνδέεται κάποιος από τους χαρακτήρες με συγκεκριμένη μουσική ή ήχους; Ποιος χαρακτήρας

σας ενδιαφέρει περισσότερο; Υπάρχει κάποιος άλλος χαρακτήρας που θα θέλατε να εμφανίζεται στην ιστορία; Πώς θα άλλαζε η ιστορία αν προσθέτατε ή αν αφαιρούσατε έναν χαρακτήρα;

- Ρόλος στον τοίχο. Σε χαρτί του μέτρου σχεδιάζουμε το περίγραμμα μιας ανθρώπινης μορφής σε φυσικό μέγεθος. Είναι ένας πρωταγωνιστής της ταινίας. Καλούμε τα παιδιά να προσθέσουν στο περίγραμμα σκίτσα ή λέξεις/φράσεις των σκέψεων του ήρωα μέσα στο κεφάλι, των συναισθημάτων του μέσα στο σώμα, των δικών τους σκέψεων και συναισθημάτων έξω από το περίγραμμα.

Το προφίλ του ήρωα. Σχηματοποιούμε την προσωπικότητα των πρωταγωνιστών συμπληρώνοντας τον παρακάτω πίνακα:

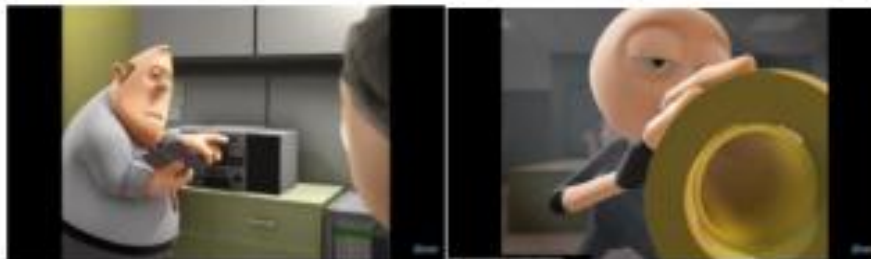
Όνομα πρωταγωνιστή:
Εξωτερικά αναγνωρίσιμα χαρακτηριστικά
Στοιχεία προσωπικότητας
Ανάγκες
Επιθυμίες
Νιώθει
Αντιδρά – Συμπεριφέρεται

- Πώς θα χαρακτηρίζαμε την ταινία σύμφωνα με τη διάρκειά της; Αναφέρουμε τον όρο «μικρού μήκους». Η διάρκεια της ταινίας συμπίπτει με τη διάρκεια της ιστορίας; Ποιο κομμάτι της ιστορίας δεν παρουσιάζεται και γιατί; (Ο διάλογος υπαλλήλου-αφεντικού, η ανακοίνωση της απόλυσης και το μάζεμα της κούτας του υπαλλήλου)

- Τα παιδιά σε ομάδες των τεσσάρων αναπαριστούν την ταινία με διαφορετικές κάθε φορά επιλογές μουσικής τις οποίες πρέπει να

αποδώσουν και με τα κατάλληλα μουσικά όργανα που είτε έχουν σε φυσική μορφή (κάποιοι ίσως φέρουν και ένα μουσικό όργανο που γνωρίζουν) είτε αυτοσχέδια.

- Χρωματική παλέτα. Δείχνουμε παγωμένα πλάνα και τα παιδιά απαριθμούν τα χρώματα που εμφανίζονται και με επίθετα χαρακτηρίζουν τα χρώματα.

Είναι τυχαία η επιλογή των χρωμάτων; Συζητάμε για τα ψυχρά και ζεστά χρώματα και τα συναισθήματα που αυτά δημιουργούν.

Μοιράζουμε σε φύλλα εκτυπωμένες ασπρόμαυρα τις παγωμένες εικόνες και ζητάμε από τα παιδιά να τις επιχρωματίσουν, ώστε να αλλάξει η διάθεση / ατμόσφαιρα και τα συναισθήματα που δημιουργεί το πλάνο.

Προβάλλουμε παγωμένο το πλάνο με τον κιθαρίστα και πόσο διαφορετική είναι η χρωματική παλέτα που επιλέχθηκε. Συζητούμε αν θα ταίριαζε στη σκηνή με τον κιθαρίστα να επιλεχθεί η πρώτη χρωματική παλέτα.

- Πλοκή-Μοντάζ. Εκτυπώνουμε σε χαρτιά παγωμένες σκηνές της ταινίας. Οι συγκεκριμένες σκηνές είναι σημεία αλλαγών / μεταβάσεις στην πλοκή της ιστορίας. Τα παιδιά εργάζονται σε ομάδες. Δίνουμε τις εκτυπωμένες σκηνές σε κάθε ομάδα και ζητούμε να τις βάλουν σε χρονική σειρά με βάση την ταινία που παρακολούθησαν. Ζητάμε να συζητήσουν στην ομάδα τους και να αποφασίσουν για το αν θα μπορούσαν να κάνουν μια διαφορετική επιλογή αλληλουχίας. Ζητάμε από τις ομάδες να διηγηθούν την ίδια ιστορία με διαφορετική αλληλουχία. Συζητάμε για τη διαφορετική άποψη κάθε ομάδας και για το ποιος αποφασίζει για τη διαφορετική αλληλουχία της ταινίας. Συζητάμε για το μοντάζ.

- Συζητήστε τον **ρόλο του φωτισμού** στην ταινία. Ξαναπροβάλλουμε την ταινία. Σε ποια σημεία της πλοκής φωτίζονται οι πρωταγωνιστές και πότε είναι περισσότερο σκοτεινά; Γιατί;
- Παγώστε πλάνα. Συζητήστε το είδος του πλάνου (μεσαίο, κοντινό). Ποιες εντυπώσεις δημιουργεί σε εμάς κάθε πλάνο. Γιατί τα επιλέγει ο δημιουργός της ταινίας;
- Περιγράψτε τα πρόσωπα των ηρώων. Είναι φυσικά; Χαρακτηρίστε τα με μια λέξη (επίθετο ή ουσιαστικό).
- Ακούγονται διάλογοι; Γιατί; Είναι απαραίτητοι; Γιατί;
- Παρακολουθήστε την ταινία χωρίς ήχο. Ποιες εντυπώσεις δημιουργούνται στον θεατή;
- Ποια μουσικά κομμάτια θα επιλέγατε γι' αυτήν την ταινία; κλασική μουσική- trance, heavymetal-rock.λπ.
- Βλέπουμε την ταινία πρώτα χωρίς ήχο και εκφράζουμε πρώτες αντιδράσεις και συναισθήματα. Στη συνέχεια ξαναβλέπουμε την ταινία με

ήχο. Συγκρίνουμε αν οι αντιδράσεις και συναισθήματα παραμένουν το ίδιο. Και γιατί διαφέρουν. Συζητάμε για τη επίδραση της μουσικής στη θέαση μιας ταινίας

- Φωτογραφία και χρώμα. Τι χρώμα έχει η ταινία; Γιατί; Τι πετυχαίνει ο σκηνοθέτης με τα χρώματα;

- Δείχνουμε στα παιδιά φωτογραφίες από χαρακτηριστικά πλάνα της ταινίας. Ποια συναισθήματα νιώθετε βλέποντας τα πλάνα;
Ζωγραφίστε/απεικονίστε τα συναισθήματά σας.

Προβάλλουμε ξανά την ταινία και παγώνουμε κοντινά πλάνα. Γιατί ο σκηνοθέτης επιλέγει κοντινό πλάνο; Ποιες εντυπώσεις δημιουργούνται σε εμάς;

•Έκφραση-Δημιουργία

•Σκεφτείτε και πείτε ή γράψτε ή αναπαραστήστε με παντομίμα:Τι μπορεί να μας ενοχλεί και να μας αποσπά την προσοχή. Ποια συναισθήματα μας προκαλεί αυτό; Πώς αντιδράμε;Εμείς οι ίδιοι έχουμε συνήθειες ενοχλητικές για τους γύρω μας;

•Τα παιδιά σε ομάδες παρουσιάζουν ένα δρώμενο με θέμα την καταπίεση, χωρίς λόγια αλλά κάνοντας ηχητικά εφέ είτε χρησιμοποιώντας το σώμα τους είτε άλλα μέσα.

•Ας φανταστούμε ότι είστε εσείς ο πρωταγωνιστής της ταινίας που ενοχλείται στο άκουσμα ενός μουσικού κομματιού που δε σας αρέσει καθόλου. Όπως ακριβώς και στην ταινία, πριν αποχωρήσετε βάζετε να παίζει το αγαπημένο σας κομμάτι. Πώς θα έμοιαζε ο φανταστικός φίλος από ένα ποπ ή ένα λαϊκό κομμάτι; Ζωγραφίστε τον.

•Διαλέγουμε με τα παιδιά μία σκηνή στην οποία να υπάρχουν όλοι οι ήρωες της ταινίας και ένα τρίτο φανταστικό πρόσωπο της ταινίας. Την παγώνουμε και τη ζωντανεύουμε στην τάξη. Δίνουμε τους ρόλους στα παιδιά και ορίζουμε κάποιους κάμεραμαν. Μπορούμε να φτιάξουμε και από χαρτόκουτο κάμερες για να τις κρατούν. Στη σκηνή μπορούμε να έχουμε και θεατές. Έτσι, μαζί με τους μαθητές θα έχουμε την ευκαιρία να εντοπίσουμε το βλέμμα της κάμερας, του θεατή και των ηθοποιών προς την κάμερα. Ξεχωριστά κάθε παιδί από τη θέση του θα μας πει τι εντυπώσεις του δημιουργούνται.

•Κατά τη διάρκεια της προβολής της ταινίας παγώνουμε την εικόνα μετά την ανακοίνωση του αφεντικού με την απόλυση και ρωτάμε τα παιδιά «Τι νομίζετε ότι θα κάνει στη συνέχεια ο ήρωάς μας;». Συζητάμε τις απαντήσεις.

•Τα παιδιά προσθέτουν στο storyboard της ιστορίας μια πρωτότυπη σκηνή την οποία θα πρέπει να σκεφτούν οι ίδιοι και να συνάδει στο ύφος με την κινηματογραφική προσέγγιση του δημιουργού. Τι άλλο μπορεί να έπαθε ο πρωταγωνιστής στην προσπάθειά του να αποφύγει την ενοχλητική μουσική; Να συμπληρώσεις το storyboard της ταινίας.

•Ζητάμε από τα παιδιά να πουν ποια μουσική τους βοηθάει να συγκεντρώνονται όταν διαβάζουν. Συζητάμε αν η μουσική που επιλέγει κάθε παιδί, έχει το ίδιο αντίκτυπο και στους συμμαθητές του.

•Η ταινία δεν έχει διαλόγους. Είναι απαραίτητοι; Αν υπήρχαν διάλογοι, τι θα έλεγε ο ήρωάς μας;

•Αν ο ήρωας απευθυνόταν σε εμάς, τι θα μας έλεγε; Καταγράφουμε τις λέξεις κλειδιά και δημιουργούμε ένα συννεφώλεξο με τα συναισθήματα του ήρωα.

•Τα παιδιά χωρίζονται σε δύο ομάδες. Η κάθε ομάδα επιλέγει μουσικά όργανα ή αντικείμενα που παράγουν ήχο. Τα παιδιά της πρώτης ομάδας συνεργάζονται για να δημιουργήσουν ένα μουσικό μοτίβο. Στη δεύτερη

ομάδα κάθε μέλος παίζει όπως θέλει, χωρίς να υπάρξει συνεννόηση. Η προσπάθεια των δύο ομάδων ηχογραφείται. Η ταινία επενδύεται και με τις δύο προσπάθειες. Παρακολουθούμε την ταινία ξανά και ακολουθεί συζήτηση και σύγκριση των συναισθημάτων και των εντυπώσεων μας.

- Τα παιδιά σε ομάδες ηχογραφούν ήχους από το περιβάλλον τους (δομημένο ή φυσικό) και στη συνέχεια γράφουν ιστορίες (δημιουργική γραφή), οι οποίες συμπεριλαμβάνουν τους ήχους αυτούς.